

Balanç del consum de les llars portugueses el 2022

El consum de les llars portugueses representa, ni més ni menys, el 63% del PIB del país (a Espanya, la xifra se situa al voltant del 56%). El 2022, va anotar un fort creixement del 5,8% i va contribuir amb 3,7 p. p. al creixement del 6,7% del PIB. En aquest article, analitzem com es va distribuir el consum de les llars per tipus de despesa el 2022, un cop superats els patrons de consum provocats per la COVID-19.

Béns duradors: forta caiguda de la despesa en automoció

L'anàlisi que presentem tot seguit es basa en l'evolució del consum a preus constants.¹ La dada més destacable és que el consum de béns duradors el 2022 es va mantenir per sota dels nivells pre-pandèmia, a causa de la significativa reducció que van patir les vendes d'automòbils. Cal recordar que el consum d'automòbils havia caigut més del 10% el 2020, en disminuir de manera dràstica les necessitats d'ús de mitjans de locomoció durant els períodes de confinament. El 2021, la persistència de les restriccions a la mobilitat encara podria ser una justificació suficient de la feble recuperació. No obstant això, la feblesa de la dada del 2022 s'explica per les dificultats de producció que va patir el sector de l'automòbil (i que encara afronta), derivades dels colls d'ampolla en les cadenes globals de valor.

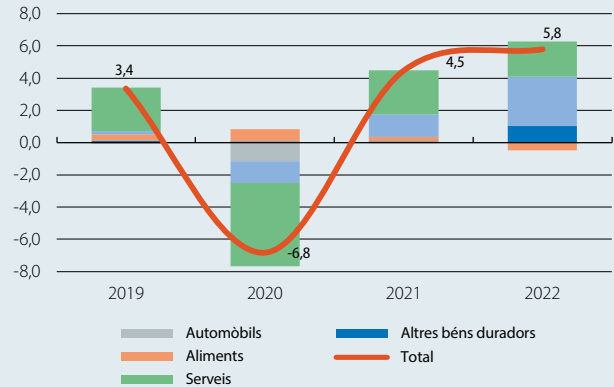
En canvi, la despesa en altres tipus de béns duradors, que es va mantenir relativament estable en els períodes de confinament, es va disparar el 2022 i va arribar a superar en un 23% els nivells del 2019. L'encreuament d'aquestes dades amb les relatives al volum de negocis al sector minorista ens suggereix que aquest tipus de despesa es va concentrar, principalment, en la reforma de l'habitatge i en l'adquisició d'ordinadors i de dispositius de comunicació. Aquesta tendència, visible gairebé des de l'inici del confinament, es va mantenir el 2022, a causa, possiblement, del canvi de rutines relacionades amb la prolongació del teletreball, que van generar necessitats relacionades amb l'habitatge i amb la tecnologia inexistents o considerades poc prioritàries fins llavors.

Béns no duradors: el cas de l'alimentació

Pel que fa als béns no duradors, el 2022, es van recuperar amb força els béns no alimentaris i els serveis, que es van situar només l'1% per sota dels nivells de despesa del 2019

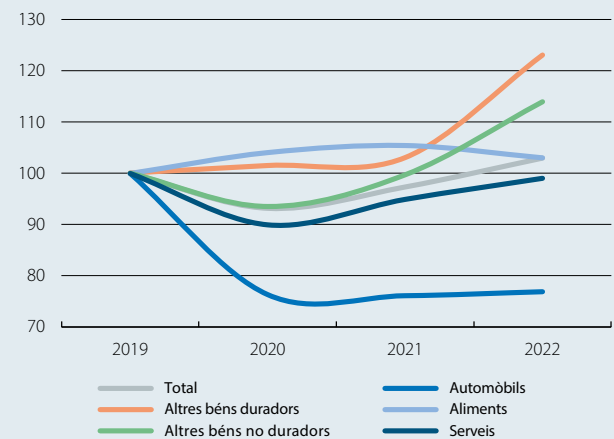
1. El desglossament del consum privat de les famílies publicat per l'INE és major a preus corrents que el publicat per als preus constants. Per a una anàlisi més precisa, admitem com a hipòtesi que el pes de la despesa en automòbils i en serveis en el consum de les famílies a preus constants seria el mateix que el pes d'aquestes partides a preus corrents; la resta de les partides es calculen per la diferència amb els principals components a preus constants.

Portugal: contribucions al creixement del consum de les llars (p. p.)

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de l'INE de Portugal.

Portugal: evolució del consum en la postpandèmia Preus constants (100 = 2019)

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de l'INE de Portugal.

(sempre parlem en termes reals). No obstant això, la despesa en béns alimentaris va tenir un comportament ben diferent. La caiguda patida el 2022 és una resposta, en part, a l'alça del preu dels aliments. No obstant això, també és cert que aquest descens és degut a una certa normalització que acosta el patró de consum al comportament anterior a la pandèmia.

El 2020 i el 2021, anys en què els portuguesos van romandre més temps a casa, les despeses en productes alimentaris van registrar un creixement acumulat proper al 5,5% en relació amb el 2019, del 4,1% el 2020 i de l'1,3% el 2021. Al seu torn, el 2022 va ser el primer any caracteritzat al 100% per una normalitat de l'activitat i de la mobilitat i, per tant, també per una reducció del recurs al teletreball. Així ho corrobora també la despesa *per capita* en produc-

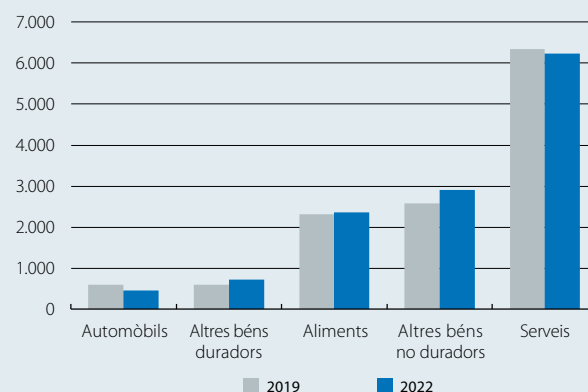
tes alimentaris, que, a preus constants, el 2022, va pujar a 2.367 euros, el 2% més que el 2019.

En conclusió, malgrat l'impacte innegable de l'elevada inflació sobre la despesa de les famílies portugueses, es podria dir que l'evolució del consum reflecteix, abans de res, l'inici d'una normalització de la distribució de la despesa de les llars, i és molt probable que aquesta tendència continuï el 2023.

Teresa Gil Pinheiro

Portugal: consum per capita per tipus de despesa

(Euros a preus constants)

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de l'INE de Portugal.